

Η Παναγιά της προσφυγιάς (Ιωάννης Ηλιάδης, Διευθυντής Βυζαντινού Μουσείου και Πινακοθήκης Κύπρου)

/ [Πεμπτούσία](#)

Μερικά πράγματα και καταστάσεις που συμβαίνουν στις ημέρες μας, αποτελούν πολλές φορές καταστάσεις και γεγονότα της ιστορίας της Θείας Οικονομίας, ειδικά στο πρόσωπο του νεογέννητου βρέφους του Θεανθρώπου Χριστού.

Το χαρμόσυνο μήνυμα της του Χριστού Γεννήσεως βρίσκει το Θείο βρέφος σε μια τραγική πραγματικότητα, μια γέννηση κάτω από τις πιο άθλιες κοινωνικές συνθήκες. Ο Χριστός γεννημένος σε ένα στάβλο μετά των ζώων, μέλει μαζί με την Μητέρα Του να γίνουν πρόσφυγες, εξαιτίας του φθόνου και του μίσους του Βασιλιά Ηρώδη. Ξεκινούν λοιπόν μια φυγή από την Βηθλεέμ στη μακρινή και άγνωστη Αίγυπτο.

Η Παναγία, ως μητέρα του Χριστού έχοντας στην αγκαλιά της τον Χριστό ξεκινά το μακρύ δρόμο της προσφυγιάς, ένα ταξίδι για την σωτήρια του παιδιού της. Σε ξένο και άγνωστο μέρος για την ίδια και πολύ περισσότερο σε ένα λαό που από ανέκαθεν στην ιστορία ήταν εχθρικά κείμενος προς τον λαό του Ισραήλ. Με κυρίαρχο χαρακτηριστικό γνώρισμα της πολιτικής τυραννίας, μιας παράλογης σφαγής και μιας απειλητικής βίας, είναι δύσκολο κανείς να περιγράψει, έστω και από τον καλλίτερο άμβωνα την είσοδο του Χριστού στον κόσμο. Η ενδιαφέρουσα

ευαγγελική αναφορά περί της φυγής της Παναγίας στην Αίγυπτο, θα μπορούσε να την χρησιμοποιήσει κανείς ως δείγμα μια πάλης μεταξύ εχθρικών λαών, μεταξύ πολιτικών σκοπιμοτήτων, μεταξύ ενός χάσματος και της πραγματικής ζωής που διάγουν οι άνθρωποι της σύγχρονης κοινωνίας μας.

Η Αίγυπτος, αποτελούσε στην αρχετυπική της έννοια, τον τόπο του εχθρού και καταπιεστή του λαού Ισραήλ, της υποδούλωσης και της εξαχρείωσης. Έμελλε τελικά η Αίγυπτος να γίνει ο τόπος διαφύλαξης και προστασίας του Θείου Βρέφους, στην νέα εν Χριστώ πραγματικότητα. Με άλλα λόγια το Θείο Βρέφος μαζί με την Παναγία και τον μνήστορα Ιωσήφ, ως πρόσφυγες, βρίσκουν προστασία στον εχθρικό λαό. Σε αυτό το πλαίσιο η καλή αγγελία, ότι τελικά οι πρόσφυγες βρίσκουν κατάλυμα στην Αίγυπτο, δεν αποτελεί μόνο ένα μέρος της ευαγγελικής διήγησης, αλλά συνδέεται άμεσα με την ασφάλεια του Χριστού και της Παναγίας και το καταφύγιο που έδωσε η χώρα αυτή.

Δείχνει ακριβώς πως διαφορετικά ενεργεί η Χάρης του Θεού, αποπροσανατολιστικά για τις ανθρώπινες αντιλήψεις. Κι αυτό διότι η εντολή που λαμβάνει ο Ιωσήφ δεν είναι να πάει σε γη αγία, αλλά σε ένα περιβάλλον που ήταν πάντα σε σύγκρουση με τον λαό του Ισραήλ. Η προσφυγιά της Παναγίας μας δείχνει ότι η προστασία υπάρχει έξω από τα όρια και τα ανθρώπινα σταθμά. Και είναι μια μεγάλη αλήθεια ότι κανείς δεν θα ξεκινούσε ένα ταξίδι σε μια όχι μόνο άγνωστη αλλά και περισσότερο εχθρική χώρα.

Η Αίγυπτος αποτέλεσε ένα αναπάντεχο καλωσόρισμα, σε μια διωκόμενη μάνα με το βρέφος της, μια ώθηση ότι αυτός ο ξένος τόπος θα αποδεικνυόταν ότι ήταν πραγματικά ένας τόπος φιλοξενίας του ξένου...

Αυτή η εικόνα της προσφυγιάς, έρχεται και σήμερα μπροστά μας, ως μια υπενθύμιση για πολλά πράγματα, πολλές ευκαιρίες βοήθειας σε ανθρώπους που είναι ακριβώς στην ίδια κατάσταση προσφυγιάς με την Παναγία.

Η φυγή στην Αίγυπτο, η προσφυγιά της Παναγίας μας δείχνει ακριβώς ότι ακόμα και τα θεία πρόσωπα που συμμετέχουν στο έργο της Θείας Οικονομίας, δεν είναι άμοιροι προβλημάτων. Η αναζήτηση υποσχέσεων για μια καλύτερη ζωή, μια ζωή χωρίς προβλήματα, που δεν θα υποφέρουμε, ενώ κοιτάμε να τα παραμερίσουμε, η εικόνα αυτή της Παναγίας της προσφυγιάς, μας δείχνει ότι και η Παναγία, το Θείο Βρέφος, ήταν και αυτοί μέσα στο άγχος και αγωνίας και του αβέβαιου.

Έτσι λοιπόν καλούμαστε όλοι μας σε μια δράση απέναντι σε μια εικόνα που βλέπουμε απέναντι στα πρόσωπα των προσφύγων... μιας βαθύτερης σχέσης ζωής με τους άλλους ανθρώπους, οποιασδήποτε θρησκευτικής πολιτικής και κοινωνικής τοποθέτησης τυγχάνουν.